

Ligestilling på det akademiske arbejdsmarked

Juni 2023

Delrapport om studerende og nyuddannede

Indhold

1. Indledning.....	1
Begrebsafklaring	2
Læsevejledning	2
2. Hovedkonklusioner.....	3
3. Studerende.....	4
3.1 Overblik over de akademiske studerende	4
3.2 Lønindkomst	7
4. Nyuddannede	10
4.1 Overblik over de nyuddannede	10
4.2 Lønindkomst	14
5. Appendiks	18
5.1 Kontrolvariable.....	18
5.2 Studerende	18
5.3 Nyuddannede	19

1. Indledning

Der er i Danmark en ligelønslov, der forbyder lønmæssig forskelsbehandling på baggrund af køn.

På trods af dette har tidligere analyser vist, at der eksisterer en kønsforskel i lønninger. Der kan være mange årsager til, at mandlige og kvindelige akademikere gennemsnitligt tjener forskellige beløb. Denne forskel kan tilskrives et væld af faktorer – observerbare faktorer, såsom antallet af arbejdstimer, uddannelsesretninger, alder osv., samt ikke-observerbare faktorer, der f.eks. kan dække over bevidst eller ubevidst forskelsbehandling pga. køn.

Det vil i denne serie af rapporter undersøges, i hvilken grad der eksisterer en gennemsnitlig kønsforskel i akademikernes lønninger i forskellige dele af det akademiske arbejdsmarked, samt om disse potentielle forskelle kan tilskrives observerbare faktorer blandt de akademiske mænd og kvinder.

Denne rapport fokuserer på **studerende** og **nyuddannede** på det akademiske arbejdsmarked. De studerende er alle i gang med en akademisk uddannelse, mens de nyuddannede har gennemført en akademisk uddannelse inden for de seneste 5 år, og efterfølgende ikke er påbegyndt på en ny uddannelse.

Analyserne i rapporten tager udgangspunkt i registerdata fra Danmarks Statistisk på alle akademikere i Danmark i 2021.

Rapporterne er bestilt og produceret til fagforeningen DM.

Begrebsafklaring

I de følgende kapitler benyttes forskellige begreber. Disse begreber defineres nedenfor og er væsentlige for forståelsen af rapportens resultater.

Begreb	Forklaring
Akademikere i arbejdsstyrken	Akademikere defineres i denne rapport ud fra Danmarks Statistiks uddannelsesregister (UDDA). Alle individer med en færdiggjort uddannelse af typen 'Bachelor', 'Lang videregående' og 'Ph.d. / forsker' udgør gruppen af akademikere. Herefter er akademikere der står uden for arbejdsstyrken fjernet, dette dækker over akademikere der er: (1) Under uddannelse, (2) Førtidspensionister, (3) Folkepensionister eller (4) Efterlønsmodtagere. Således er akademikere, der har påbegyndt en højere uddannelse (f.eks. LVU) og endnu ikke har afsluttet den, ikke inkluderet i populationen. I 2021 er der 592.653 akademikere hvoraf 510.222 er en del af arbejdsstyrken.
Studerende	Studerende på akademisk uddannelse defineres ud fra Danmarks Statistiks uddannelsesregister (UDDA) og arbejdsklassifikationsmodulet (AKM). Populationen er afgrænset til alle individer i årene 17-34 år, som har gennemført første år på en lang videregående uddannelse, og som vil færdiggøre uddannelsen senest i 2021. Populationen dækker over studerende fra perioden 2017-2021.
Nyuddannede	Nyuddannede er en delmængde af akademikere i arbejdsstyrken. De defineres som en person der (1) har færdiggjort en akademisk uddannelse (bachelor, LVU, Ph.d.), (2) ikke er aktiv på en højere uddannelse, der ikke er færdiggjort, (3) uddannelsen er færdiggjort inden for de seneste 5 år (fra 2016). Med denne definition er der i 2021 169.260 nyuddannede akademikere i arbejdsstyrken.
Lønindkomst	I denne rapport anvendes begrebet lønindkomst. Lønindkomsten er defineret som et 'bredt lønbeløb' fra Danmarks Statistiks BFL-register, der bygger på indberettet lønindkomst til SKATs Indkomstregister (eIndkomst). Det brede lønbeløb omfatter A- og B-lønindkomst inkl. arbejdsmarkedsbidrag, ATP-bidrag og personalegodter. Lønindkomst opgøres brutto.
Gennemsnitlig lønindkomst	Bemærk at de gennemsnitlige indkomster i denne rapport baserer sig på geometriske gennemsnit fremfor aritmetiske gennemsnit (den klassiske forståelse af gennemsnit). Dette skyldes at data er transformeret ved at tage den naturlige logaritme til alle lønindkomster. Data transformeres for at omforme den højre-skæve datastruktur i indkomstdata. Dette muliggør en valid dekomposition af forskellen i gennemsnitsindkomst på tværs af køn i en forklaret del og uforklaret del.
Forklaret og uforklaret lønforskel	I denne rapport foretages der en dekompositionsanalyse (Oaxaca-Blinder) af mænd og kvinders lønninger. Denne metode muliggør, at det kan beregnes hvor stor en andel af lønforskellen mellem mænd og kvinder, det kan tilskrives at de (1) gennemsnitligt set er forskellige på målbare forhold (forklaret lønforskel), og (2) gennemsnitligt bliver aflønnet forskelligt med samme målbare forhold (uforklaret lønforskel). F.eks. kan en stor del af kønsforskellen i lønninger forklares ved at kvinder i højere grad er på deltid end mænd, men selv når der tages højde for bl.a. dette, så består en forskel i lønninger, som ikke kan forklares med data. Denne uforklarede lønforskel kan tilskrives bevidst eller ubevidst forskelsbehandling pga. køn, eller at analysen ikke har inkluderet alle relevante forhold til at analysere løn.
Registre og år	Analyserne i rapporten bygger på tal fra en række forskellige registre fra Danmarks Statistik for året 2021. Nærmere bestemt er følgende registre anvendt: Uddannelsesregisteret (UDDA), Indkomstregisteret (IND), Arbejdsklassifikationsregisteret (AKM), e-Indkomstregisteret (BFL), Befolkningsregisteret (BEF) og Beskæftigelsesregisteret (IDAP).

Læsevejledning

I kapitel 2 præsenteres rapportens hovedkonklusioner. Kapitel 3 indeholder analyserne af de studerende på akademiske uddannelser. Først præsenteres et overblik over gruppen og deres uddannelsesvalg, hvorefter kønsmæssige forskelle i lønindkomst undersøges. I kapitel 4 ses der nærmere på gruppen af nyuddannede. Indledningsvist undersøges sammensætningen af de nyuddannede, hvorefter kønsmæssige forskelle i deres lønninger ligeledes vil blive undersøgt. Kapitel 5 indeholder et appendiks for analyserne i kapitel 3 og 4.

2. Hovedkonklusioner

I dette afsnit præsenteres analysens hovedkonklusioner baseret på registerdata over studerende på akademiske uddannelser, samt registerdata på alle nyuddannede akademikere. Alt data er fra 2017-2021.

- *Over 70% af alle i gruppen af studerende har et studiejob efter første år af kandidaten. Dette er uafhængigt af hvilket område, den studerende læser inden for.*
- *Der eksisterer et løngab blandt de studerende mænd og kvinder på 4%. Mændene har en gennemsnit årlig indkomst der er 2.077 kr. højere end kvindernes.*
- *Justerer man for observerbare faktorer forsvinder løngabet på 4%, hvilket betyder at mandlige og kvindelige studerende gennemsnitligt har tilsvarende indkomster under samme forhold.*
- *Blandt de studerende, der er offentligt ansatte, er der imidlertid et uforklaret løngab på 1.714 kr. Det svarer til at de studerende mænd tjener 4% mere end kvinderne under samme forhold.*
- *De nyuddannede udgør 33% af alle akademikere i arbejdsstyrken, og flertallet af de nyuddannede akademikere er kvinder.*
- *Der eksisterer et løngab blandt nyuddannede akademiske mænd og kvinder på 25%. Mændene har en gennemsnitlig årlig indkomst der er 74.682 kr. højere end kvindernes.*
- *Justeres der for observerbare faktorer er løngabet 18.742 kr. om året. Det svarer til, at de akademiske mænd tjener 5% mere end kvinderne under samme forhold.*
- *Resultaterne indikerer at løngabet stiger blandt de nyuddannede i årene efter de dimitterer fra deres akademiske uddannelser fra 23% til 30%.*

3. Studerende

I dette kapitel fokuseres der på akademikere under uddannelse efter første år på deres kandidat. Først undersøges kønsfordelingen af studerende på forskellige typer af uddannelser, samt i hvilket omfang de studerende indgår på det akademiske arbejdsmarked ved siden af deres studier. Efterfølgende vil kønsforskelle i lønindkomst blive undersøgt. Disse analyser er baseret på en Oaxaca-Blinder dekomposition (se afsnit 5.1 for en opgørelse af kontrolvariable).

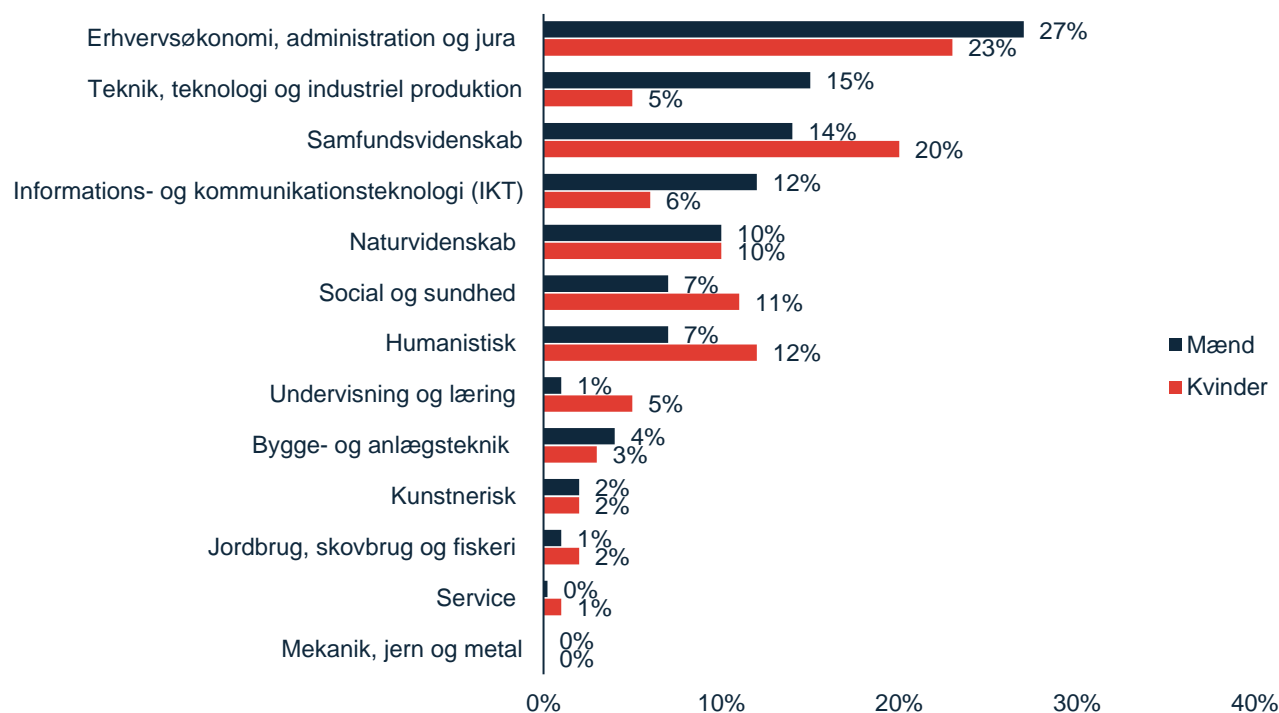
Resultaterne viser, at der er en overvægt af kvindelige kandidatstuderende, som indgår på arbejdsmarkedet. Ydermere er der kønsmæssige variationer i branche- og sektortilknytning. Kontrolleres der for relevante nøgleparametre blandt mænd og kvinder, ses der intet tydeligt løngab på tværs af køn, når akademikere er under uddannelse. Ser man nærmere på lønforskelle internt i den offentlige og private sektor, kan der dokumenteres et uforklaret løngab på 4% mellem mænd og kvinder i den offentlige sektor, mens der ikke kan dokumenteres et uforklaret løngab i den private sektor.

3.1 Overblik over de akademiske studerende

Der indgår i alt 67.583 individer i den afgrænsede population af studerende fra 2017-2021 (se begrebsafklaringen på side 2 for en definition af de studerende akademikere). Over halvdelen af de studerende er kvinder - 55% er kvinder og 45% er mænd.

Kvinder og mænd studerer ikke de samme lange videregående uddannelser. Sammenlignet med mænd, er kvinder mere tilbøjelige til at læse en lang videregående uddannelse indenfor 'Samfundsvidenskab', 'Humanistisk', og 'Social og sundhed'. Omvendt er mænd i højere grad repræsenteret på studier indenfor 'Teknik, teknologi og industriel produktion', 'Informations- og kommunikationsteknologi' samt "Erhvervsøkonomi, administration og jura".

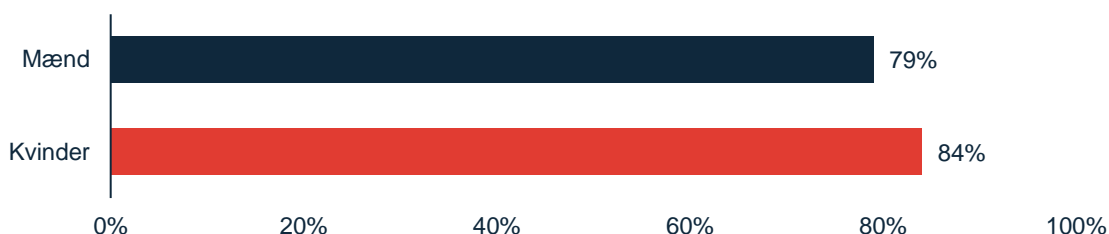
Figur 1: Andelen af studerende på en lang videregående uddannelse fordelt på uddannelsesområde:

Note: N = 67.583 (Kvinder = 37.096 / Mænd = 30.487). For en forståelse af hvilke typer af uddannelser kategorierne på grafen dækker over henvises der til dokumentation på [DST-hjemmeside](#). Tryk på *varianter*, og vælg herefter "DISCED-15, Fagområde, afsluttede uddannelser, ...".

Knap 80 procent af alle studerende akademikere har en lønindkomst ved siden af deres studie. Der er ikke stor variation på tværs af mænd og kvinder. Dog har en lidt større andel af de kvindelige studerende en lønindkomst. Hvis man ser nærmere på antallet af arbejdstimer, er fordelingen af løntimer omvendt. Studerende mænd arbejder i gennemsnit 20 timer mere om året (Se appendiks 5.2). Den gennemsnitlige studerende arbejder 492 timer om året – svarende til knap 10 timer om ugen fordelt ud på 52 uger.

Figur 2: Andelen af studerende på kandidaten med en indkomst udover offentlige overførsler

Note: N = 67.583 (Kvinder = 37.096 / Mænd = 30.487). Indkomst er angivet ved brug af DST's brede indkomstmål.

Selvom andelen af studerende, som tjener en indkomst ved siden af sit studie, er omtrent den samme på tværs af køn, er der imidlertid variationer i, hvilke brancher de studerende er ansat i. Disse kønsmæssige forskelle bør her ses i lyset af hvilke uddannelser de studerende er aktive på. Sammenlignet med mænd, arbejder en større andel af kvinderne indenfor brancherne 'Sundhedsvæsen og sociale foranstaltninger' og 'Engroshandel og detailhandlen'. Mænd arbejder i højere grad end kvinderne i brancherne 'Undervisning', 'Pengeinstitut- og finansvirksomhed, forsikring' samt 'Information og kommunikation'. På tværs af begge køn er 'Undervisning' og 'Liberale, videnskabelige og tekniske tjenesteydelser' blandt de brancher med flest ansatte studerende.

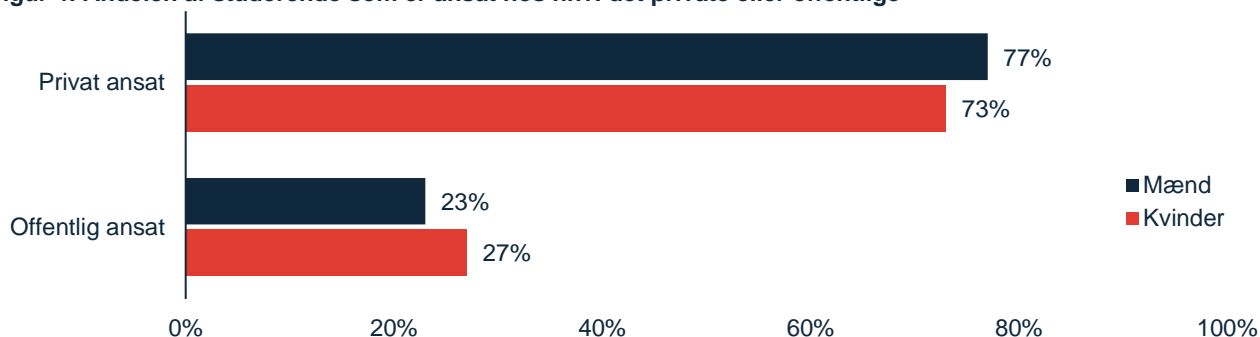
Figur 3: Andelen af studerende på kandidaten fordelt på branche

Note: N = 67.583 (Kvinder = 37.096 / Mænd = 30.487). For en forståelse af hvilke typer af brancher kategorierne på grafen dækker over henvises der til dokumentation på [DST-hjemmeside](#). Tryk herefter på *Koder og kategorier*.

Langt størstedelen af de studerende med en indkomst, er ansat i den private sektor. I nedenstående figur fremgår det, at mellem 73- og 77% af de beskæftigede studerende arbejder i den private sektor mod omtrent 23- og 27% ved den offentlige sektor. Ser man på tværs af køn er der en større andel af de studerende mænd, som er ansat i den private sektor sammenlignet med kvinder. Omvendt er der en større andel kvinder i den offentlige sektor.

Figur 4: Andelen af studerende som er ansat hos hhv. det private eller offentlige

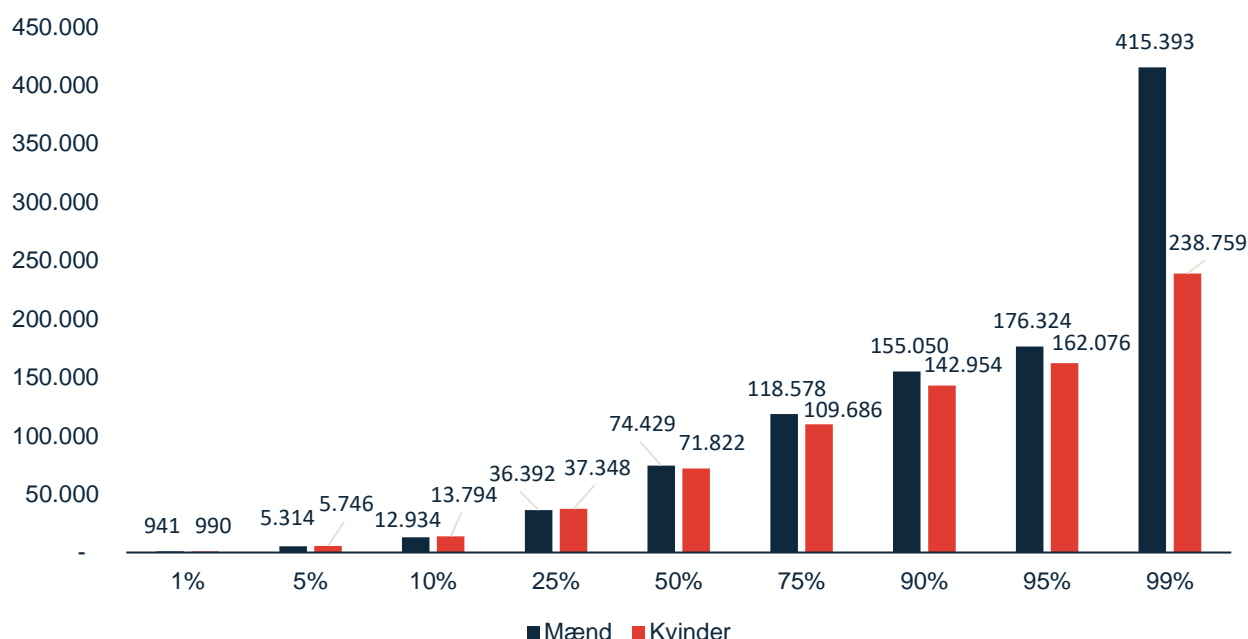
Note: N = (Mænd =30487 / Kvinder=37096)

3.2 Lønindkomst

Nedenstående afsnit dykker ned i lønstatistikker for studerende akademikere under kandidaten. Indledningsvist undersøges de studerendes gennemsnitlige løn langs indkomstfordelingen. Dernæst undersøges det hvorvidt der er kønsmæssige forskelle i de studerendes gennemsnitlige lønninger. Til slut vil de kønsmæssige forskelle i lønninger blive undersøgt i konteksten af, om de studerende er ansat i den offentlige eller private sektor.

Blandt de studerende akademikere er der stor variation i årlig indkomst. Da studerende ofte arbejder som sidebeskæftigelse til sit studie, vil der være stor variation i hvor meget den studerende arbejder, og dertil også hvor meget den studerende tjener. Den fordelingsmæssige forskel er altså i mindre grad et billede af forskel i lønforhold, men i mængden af arbejdstid. Hvad der er interessant, er sammenligningen i lønindkomst mellem køn på tværs af indkomstfordelingen. Her ses det at den gennemsnitlige indkomst i 50%-indkomstpercentilen og derover, er højere for mænd end den er for kvinder. Er et individ i 50%-percentilen, betyder det at individet tjener mere end 50% af populationen. Figuren illustrerer herved at mænd generelt har en højere indkomst end kvinder, i blandt de indkomster, der tjener mere end medianindkomsten. Dette skel er størst i den 99%-percentil, som er gruppen med de top-1% højeste indkomster. Tallene er ikke justeret for arbejdsmarkeds-faktorer, som kan påvirke lønnen.

Figur 5: Indkomstfordelingen for kvinder og mænd (percentiler)

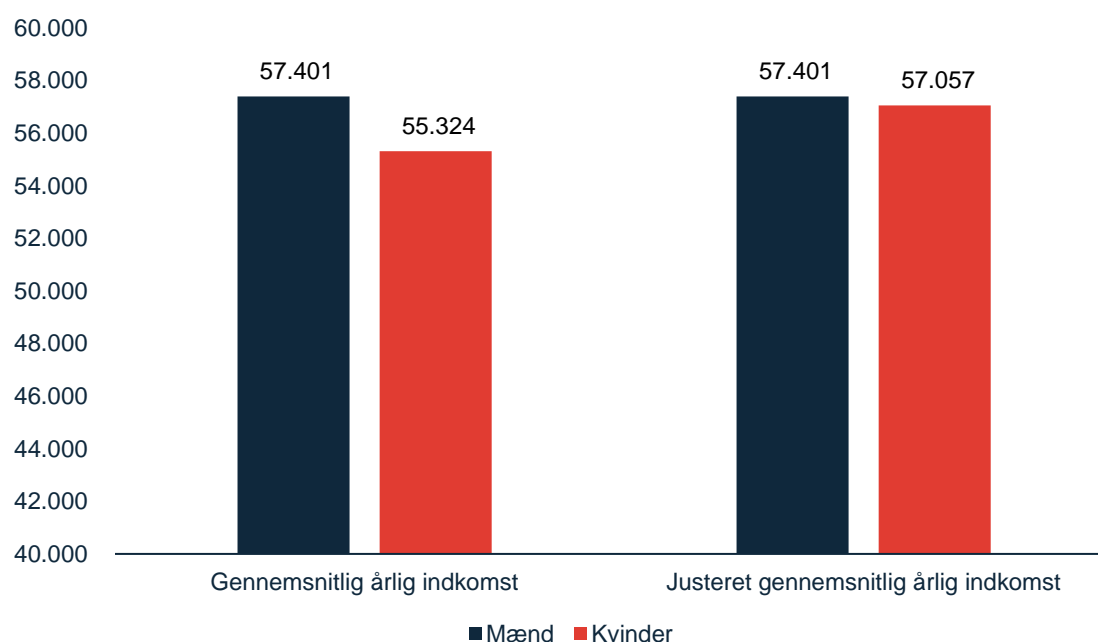
Note: N = 67.583 (Mænd =30487 / Kvinder=37096)

Ser man nærmere på lønindkomsten for de studerende, kan det ses, at de akademiske mænd i gennemsnit tjener mere end de akademiske kvinder. De ansatte mandlige studerende tjener i gennemsnit 57.401 kr., mens de ansatte kvindelige studerende i gennemsnit tjener 55.324 kr. Det svarer til et observeret løngab på 2.077 kr. om året. Således har studerende mænd en lønindkomst der er 4% højere end de studerende kvinders.

Løngabet på 4% kan dog tilskrives at mellem mænd og kvinder er forskellige på en række nøgleparametre, som spiller en rolle for lønudviklingen på arbejdsmarkedet. Disse nøgleparametre inkluderer karakteristika såsom branchetilknytning, uddannelse, civilstatus, antal børn osv. (se afsnit 5.1 for en liste over alle faktorer der tages højde for). Når der justeres for disse

karakteristika, ses der ingen målbar forskel i de gennemsnitlige lønninger på tværs af køn. Løngabet forsvinder hermed blandt de studerende, når der tages højde for kønsafhængige karakteristika.

Figur 6: Lønindkomstforskelle blandt studerende kvinder og mænd

Note: N = 55.206. (Mænd = 24.160 / Kvinder = 31.046). Bemærk at gennemsnitslønningerne er geometriske gennemsnit.

Nu deles gruppen af studerende op efter hvorvidt de er ansat i den offentlige eller private sektor. Herefter er lønvariablen blevet justeret til de nye betingelser. I stedet for at kontrollere for hvilken sektor individet arbejder i, fokuseres der nu på om der eksisterer forskelle indenfor de to sektorer. Figur 7 viser forskelle i lønnen på tværs af køn og sektor.

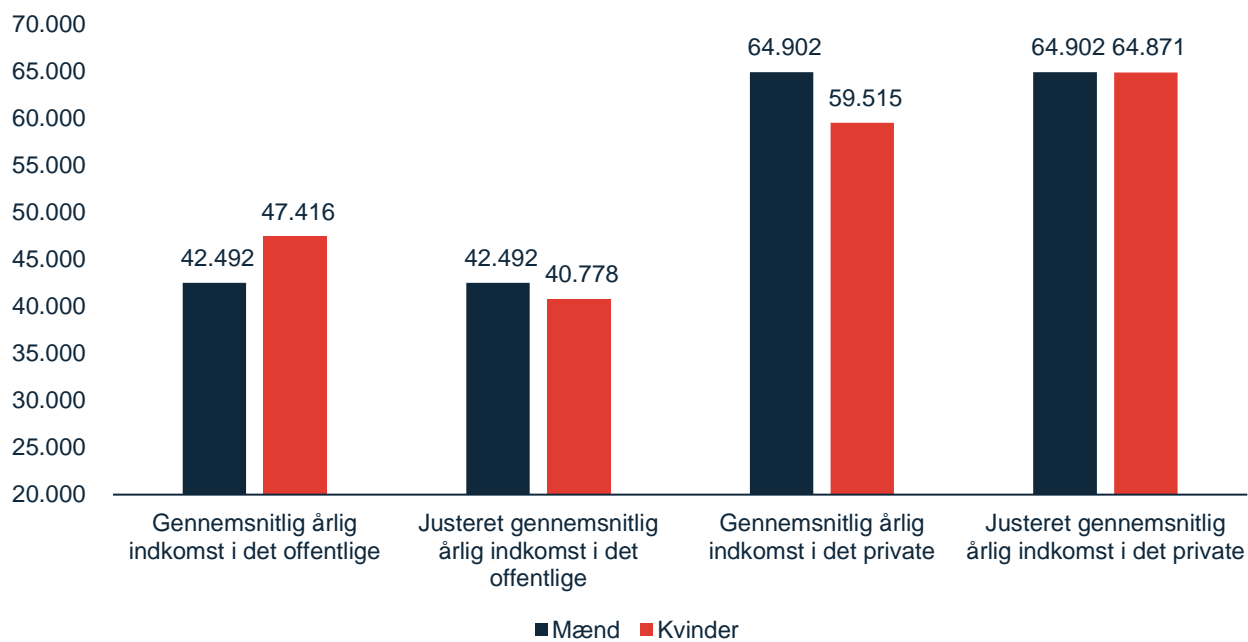
Når der justeres der for gennemsnitlige forskelligheder blandt mænd og kvinder, er løngabet 1.714 kr. til fordel for mænd i den offentlige sektor (4%). Med andre ord, er der et uforklaret løngab, hvor mænd bliver aflønnet 4% højere end kvinder under samme forhold. I den private sektor udlignes løngabet på tværs af køn, når der justeres for relevante arbejdsmarkedsfaktorer, hvilket betyder at hele det observerbare løngab på 5.387 kr. (9%) kan forklares.

Begrebsafklaring: Forklaret og uforklaret lønforskel

I analysen beregnes det hvor stor en andel af lønforskellen mellem mænd og kvinder, det kan tilskrives at de; (1) gennemsnitligt set træffer forskellige valg på målbare forhold, der giver anledning til forskellig løn (forklaret lønforskel), og (2) gennemsnitligt bliver aflønnet forskelligt under samme målbare forhold (uforklaret lønforskel). F.eks. kan en stor del af kønsforskellen i lønninger forklares ved at kvinder i højere grad er på deltid end mænd, men selv når der tages højde for bl.a. dette, så består en forskel i lønninger, som ikke kan forklares med data. Denne uforklarede lønforskel kan tilskrives bevidst eller ubevidst forskelsbehandling pga. køn, eller at analysen ikke har inkluderet alle relevante forhold til at analysere løn.

Det tyder hermed på, at der er faktorer indenfor det offentlige arbejdsmarked for de akademiske studerende, som medvirker til et løngab mellem kønnene.

Figur 7: Lønforstel blandt kvinder og mænd i det offentlige og private

Note: N = (Offentlige = 16.983 / Private=38.223)

4. Nyuddannede

I dette kapitel fokuseres der på nyuddannede akademikere. Først undersøges det i hvilket omfang de nyuddannede akademikere indgår i det akademiske arbejdsmarked, samt gruppens sammensætning i en række kontekster såsom køn, uddannelse og branche. Efterfølgende vil kønsforskelle i lønindkomst blive undersøgt. Analyserne heraf er baseret på en Oaxaca-Blinder dekomposition (se afsnit 5.1 for en opgørelse af kontrolvariable).

Resultaterne viser at de nyuddannede akademikere i højere grad består af kvinder, samt at der forekommer klare kønsmæssige variationer i akademikernes uddannelsesbaggrund og branche tilknytning. Endeligt kan det dokumenteres, at der er et observeret løngab på 25% mellem nyuddannede mænd og kvinder. Analysen viser, at det observerbare løngab stiger dets længere tid siden de nyuddannede dimitterede.

4.1 Overblik over de nyuddannede

I 2021 er der 169.260 nyuddannede akademikere (se begrebsafklaringen på side 2 for en definition af nyuddannede). De nyuddannede akademikere udgør 33% af alle akademikere i arbejdsstyrken. Flertallet af de nyuddannede er kvinder – 55% er kvinder og 45% er mænd.

De nyuddannede mænd og kvinder vælger i høj grad forskellige typer af uddannelser. Mænd vælger i højere grad end kvinder uddannelser inden for 'Erhvervsøkonomi, administration og jura', 'Teknik, teknologi og industriel produktion' og 'Informations- og kommunikationsteknologi'. Mens kvinder oftere end mænd vælger uddannelser inden for 'Samfundsvidenskab', 'Social og sundhed' og 'Humanistisk'.

Figur 8: Andelen af nyuddannede mænd og kvinder der har gennemført en uddannelse i:

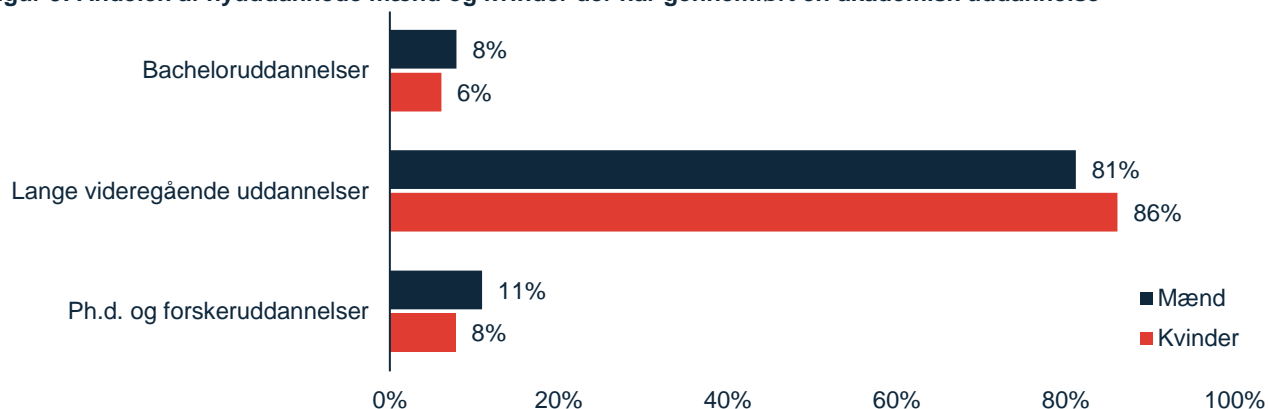

Note: I uddannelsesregisteret (UDDA) er mellem 19- og 25% af de nyuddannede akademikeres uddannelse ikke kategoriseret ud fra

hvilken uddannelsesretning den tilhører. N: kvinder = 92.377, mænd = 76.859. For en forståelse af hvilke typer af uddannelser kategorierne på grafen dækker over henvises der til dokumentation på [DST-hjemmeside](#). Tryk på *varianter*, og vælg herefter "DISCED-15, Fagområde, afsluttede uddannelser, ...".

Mellem 81- og 86% af alle de nyuddannede akademikere har afsluttet deres studier med en LVU. Blandt de nyuddannede mænd er der imidlertid en større andel, der afslutter deres studier med enten en bachelor eller Ph.d. end blandt de nyuddannede kvinder.

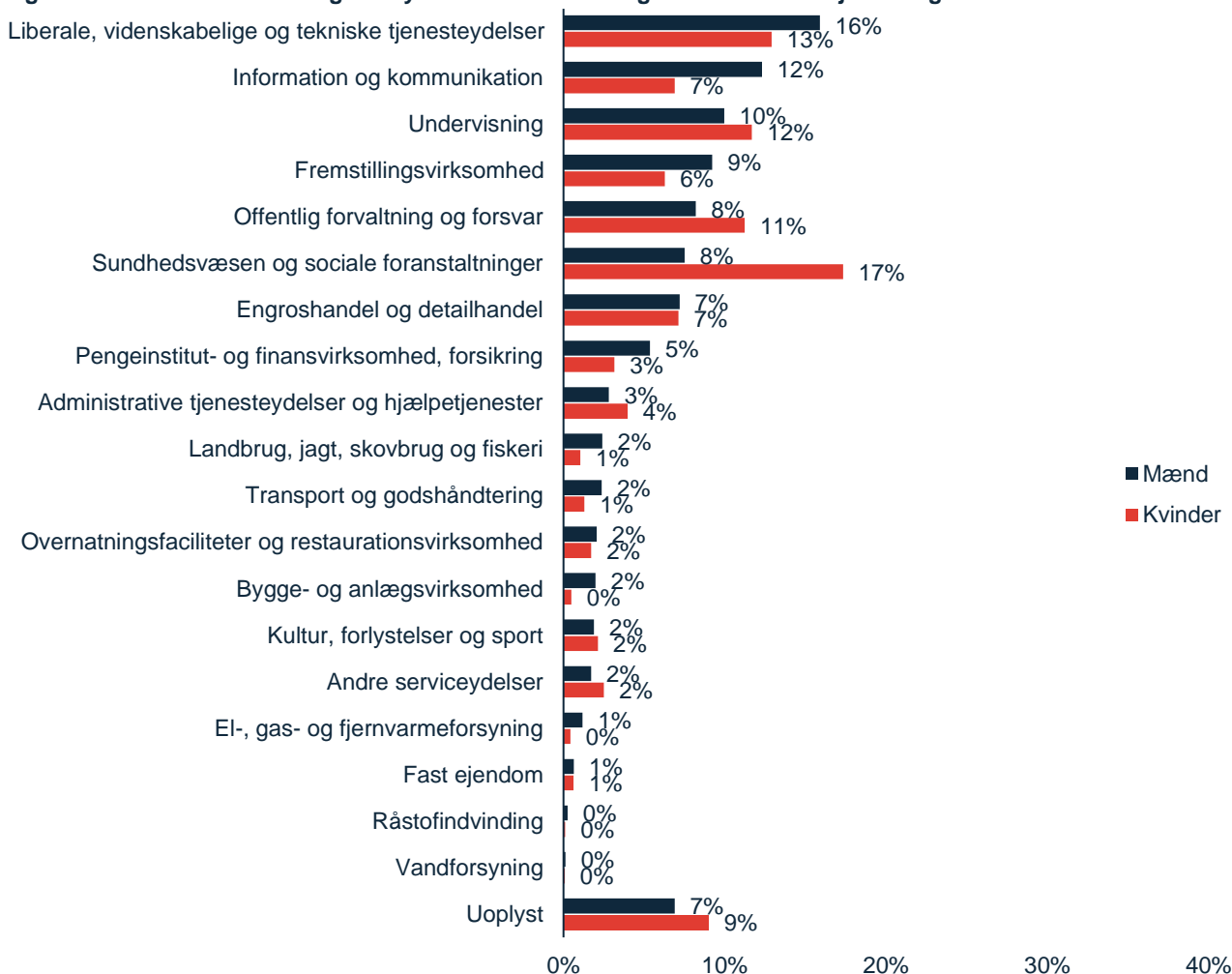
Figur 9: Andelen af nyuddannede mænd og kvinder der har gennemført en akademisk uddannelse

Note: N: kvinder = 92.377, mænd = 76.859

Blandt de nyuddannede akademikere i arbejdsstyrken er 156.693 i beskæftigelse, hvilket svarer til at 93% er beskæftigede. Ser man nærmere på hvilke brancher de nyuddannede er tilknyttet, da forekommer der store kønsmæssige variationer. De nyuddannede mænd er i højere grad ansat i virksomheder i brancherne 'Liberale, videnskabelige og tekniske tjenesteydelser', 'Information og kommunikation' og 'Fremstillingsvirksomheder'. Omvendt er de nyuddannede kvinder oftere ansat inden for brancherne 'Undervisning', 'Offentlig forvaltning og forsvar' og 'Sundhedsvæsen og sociale foranstaltninger'.

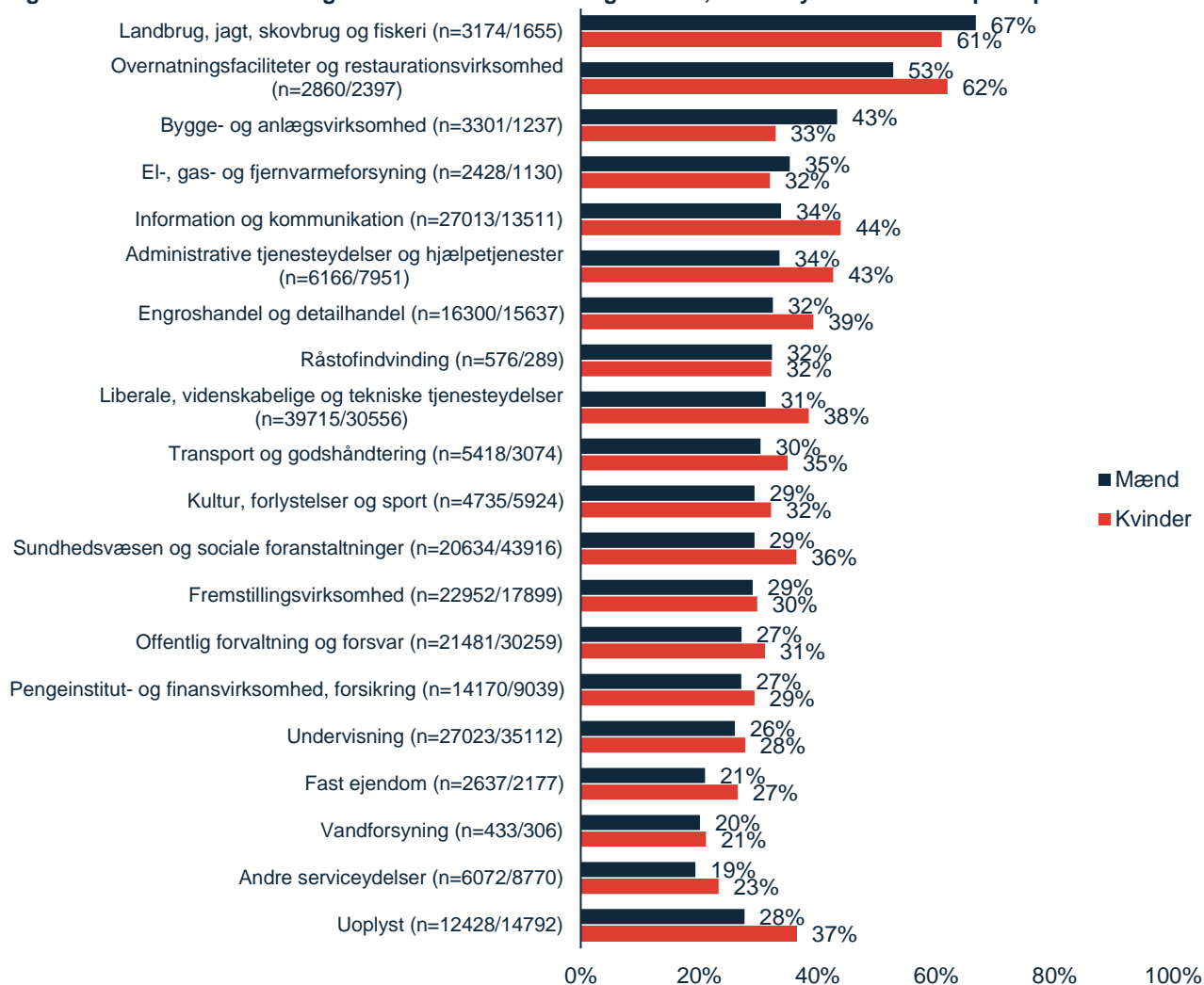
Figur 10: Andelen af beskæftigede nyuddannede mænd og kvinder der arbejder i følgende brancher:

Note N: kvinder = 84.573, mænd = 72.120 For en forståelse af hvilke typer af brancher kategorierne på grafen dækker over henvises der til dokumentation på [DST-hjemmeside](#). Tryk herefter på *Koder og kategorier*.

Som noteret ovenfor udgør de nyuddannede akademikere 33% af alle akademikere i arbejdsstyrken. Der findes imidlertid store variationer i, hvor stor en andel de nyuddannede akademikere udgør, når man splitter opgørelsen op på branche-niveau og køn. De nyuddannede akademikere er særligt fremtrædende i virksomheder inden for brancherne 'Landbrug, jagt, skovbrug og fiskeri' og 'Overnatningsfaciliteter og restaurationsvirksomhed', hvor de udgør mellem 53- og 67% af alle akademiske medarbejdere. Fokuserer man på de kønsmæssige forskelle, så udgør de nyuddannede kvinder generelt en større andel af alle kvindelige akademikere, end de nyuddannede mænd udgør af alle mandlige akademikere. Dette skal i høj grad ses i lyset af en stor indstrømning af kvinder på de akademiske uddannelser for nyere generationer.

Figur 11: Andelen af beskæftigede akademiske mænd og kvinder, der er nyuddannede – opdelt på brancher

Note: Antallet (n=xx/yy) er opgjort sådan at det første tal (xx) er en summering af mænd og det andet tal (yy) er en summering af kvinder. For en forståelse af hvilke typer af brancher kategorierne på grafen dækker over henvises der til dokumentation på [DST-hjemmeside](#). Tryk herefter på *Koder og kategorier*.

4.2 Lønindkomst

I dette afsnit undersøges de nyuddannedes lønstatistikker. Indledningsvist sammenholdes de nyuddannede ansattes løn med de øvrige akademikers løn. Dernæst undersøges det i hvilket omfang, der er kønsmæssige forskelle i de nyuddannedes lønninger. Afslutningsvist vil de kønsmæssige forskelle i lønninger blive undersøgt i konteksten af hvor lang tid siden de nyuddannede dimitterede.

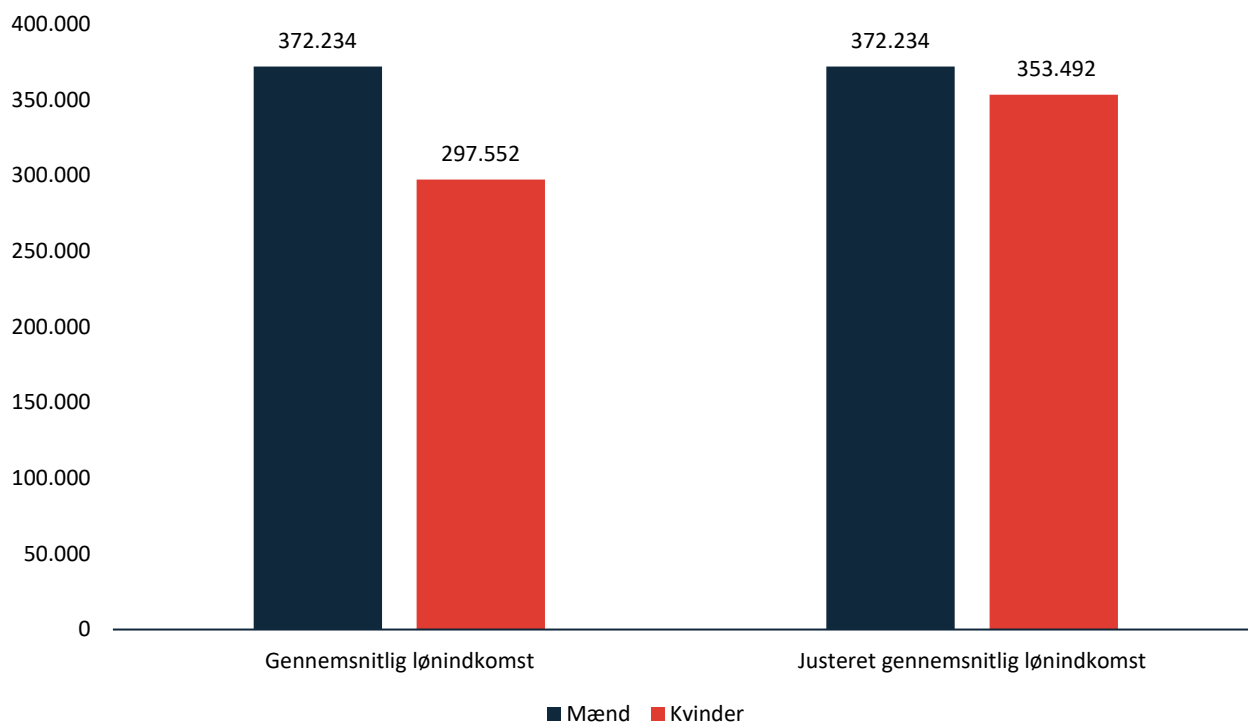
De nyuddannede tjener gennemsnitligt mindre end de øvrige akademikere. En nyuddannet akademiker tjener i gennemsnit 329.065 kr. om året, mens de øvrige akademikere i gennemsnit tjener 482.629 kr. om året.¹

Ser man nærmere på lønindkomsten for de nyuddannede, kan det ses, at de akademiske mænd i gennemsnit tjener mere end de akademiske kvinder. De mandlige nyuddannede ansatte tjener i gennemsnit 372.234 kr., mens de kvindelige nyuddannede ansatte i gennemsnit tjener 297.552 kr. Det svarer til et observeret løngab på 74.682 kr. om året. Således har nyuddannede mænd en lønindkomst der er 25% højere end de nyuddannede kvinders.

Løngabet er til dels et udtryk for at mænd og kvinder gennemsnitligt set er forskellige på en række nøgleparametre der er centrale for en arbejders lønudvikling. Disse nøgleparametre indeholder bl.a. arbejdstimer, branche, uddannelse, civilstatus, antallet af børn osv. (se afsnit 5.1 for en liste over alle faktorer der tages højde for). Justeres der for disse gennemsnitlige forskelligheder blandt mænd og kvinder, er løngabet 18.742 kr. Således kan ca. 20%-point af løngabet forklares ved målbare forhold. Fortolkningsmæssigt skal den justerede lønindkomst forstås på den måde, at hvis de nyuddannede kvinder lignede de nyuddannede mænd på alle målbare parameter (afsnit 5.1), så vil man forvente, at de vil have en gennemsnitlig årlig lønindkomst på 353.492 kr.

¹ De aritmetiske gennemsnitslønninger for nyuddannede: 430.603 kr., øvrige: 635.260 kr.

Figur 12: Lønindkomstforskel mellem mænd og kvinder blandt nyuddannede akademikere

Note: N = 150.211. Bemærk at det observeret løngab ved aritmetiske gennemsnitslønninger er på 24,1%.

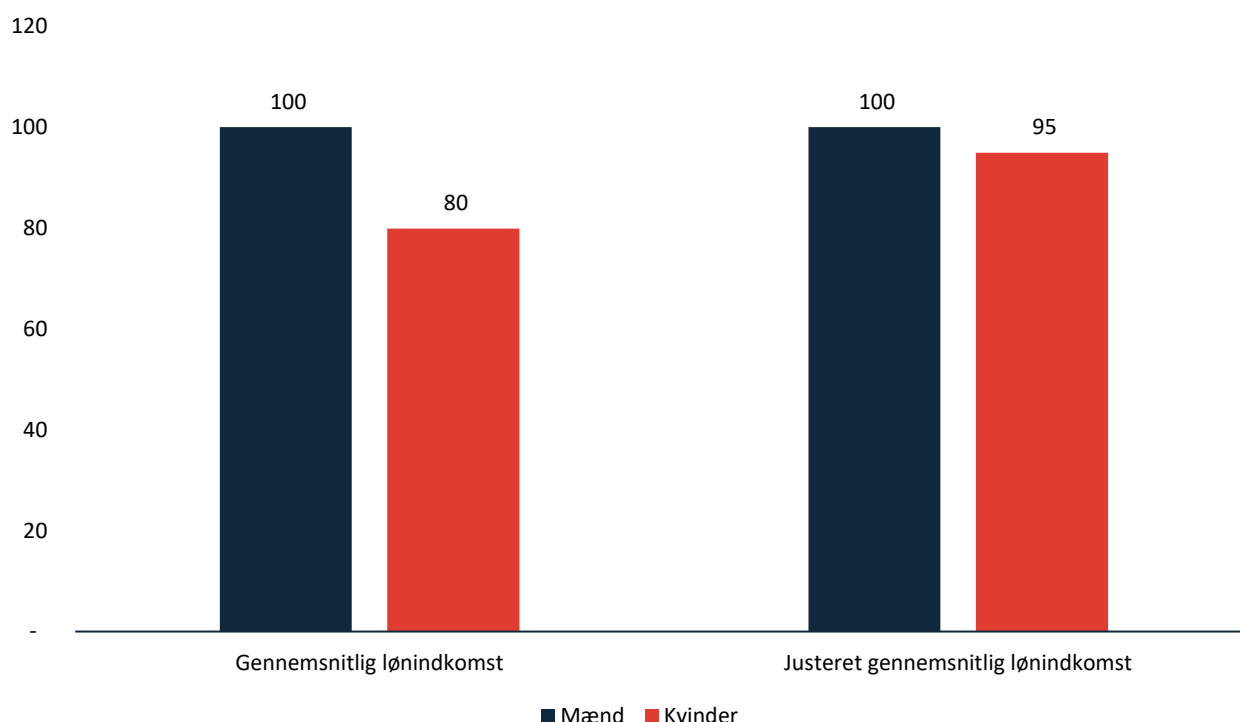
Det tilbageværende løngab mellem mænd og kvinder på 18.742 kr. (5%) betegnes som en uforklaret lønforskel. Med uforklaret lønforskel menes der, at analysen ikke statistisk kan forklare at mænd og kvinder med samme karakteristika aflønnes forskelligt. Denne uforklarede lønforskel kan tilskrives bevidst eller ubevidst forskelsbehandling i aflønninger på baggrund af køn, eller at der er uobserverede forhold, som analysen ikke har taget højde for.

Begrebsafklaring: Forklaret og uforklaret lønforskel

I analysen beregnes det hvor stor en andel af lønforskellen mellem mænd og kvinder, det kan tilskrives at de; (1) gennemsnitligt set træffer forskellige valg på målbare forhold, der giver anledning til forskellig løn (forklaret lønforskel), og (2) gennemsnitligt bliver aflønnet forskelligt under samme målbare forhold (uforklaret lønforskel). F.eks. kan en stor del af kønsforskellen i lønninger forklares ved at kvinder i højere grad er på deltid end mænd, men selv når der tages højde for bl.a. dette, så består en forskel i lønninger, som ikke kan forklares med data. Denne uforklarede lønforskel kan tilskrives bevidst eller ubevidst forskelsbehandling pga. køn, eller at analysen ikke har inkluderet alle relevante forhold til at analysere løn.

I de ovenstående statistikker udtrykkes løngabet med udgangspunkt i kvindernes lønninger. Alternativt kan løngabet ansues fra mændenes perspektiv i nedenstående figur. I denne analyse findes det at nyuddannede kvinder i gennemsnit får en årlig løn der udgør 80% af mændenes. 15%-point kan midlertidig tilskrives baggrundsfaktorer, mens de resterende 5%-point ikke kan forklares med observerbare karakteristika.

Figur 13: Indekseret lønindkomstforskel mellem mænd og kvinder blandt nyuddannede akademikere

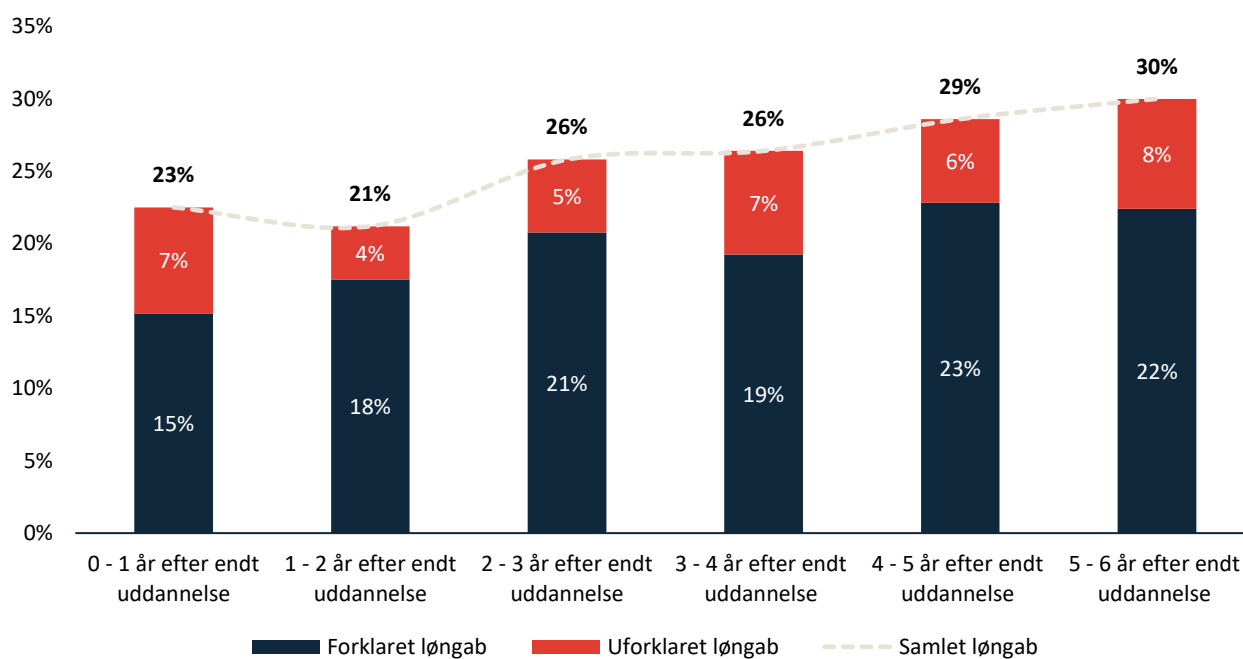
Note: N = 150.211

Nu deles gruppen af nyuddannede op efter hvor mange år siden de blev færdige på deres uddannelser (se afsnit 5.3 for en opgørelse). Herefter estimeres løngabet mellem mænd og kvinder der blev færdige for '0 – 1 år siden', ..., '5 – 6 år siden'.

Uafhængigt af hvilken gruppe af nyuddannede der fokuseres på, så tjener nyuddannede akademiske mænd i gennemsnit mere end de nyuddannede akademiske kvinder. Der kan observeres et løngab på mellem 21- og 30% mellem nyuddannede mænd og kvinder på tværs af grupperne. Analysen viser at det observerbare løngab er større dets længere tid siden grupperne blev færdiguddannet. Hovedparten af det observerbare løngab kan imidlertid forklares af baggrundsfaktorer. Den uforklarede del af løngabet varierer med mellem 4- til 8%.

Resultaterne indikerer hermed, at der er nogle mekanismer på og omkring det akademiske arbejdsmarked, der medvirker til et voksende løngab mellem mænd og kvinder. Dog anspores der ikke en voksende eller aftagende tendens for det uforklarede løngab.

Figur 14: Løngab mellem nyuddannede akademiske mænd og kvinder i 2021 opdelt efter endt uddannelse

Note: N for: (1) '0 – 1 år efter endt uddannelse' = 18.275, (2) '1 – 2 år efter endt uddannelse' = 27.036, (3) '2 – 3 år efter endt uddannelse' = 27.589, (4) '3 – 4 år efter endt uddannelse' = 26.067, (5) '4 – 5 år efter endt uddannelse' = 25.404, (6) '5 – 6 år efter endt uddannelse' = 25.840, See afsnit 5.3 for en opgørelse af de nyuddannede.

5. Appendiks

5.1 Kontrolvariable

I Oaxaca-Blinder dekompositionen af den årlige løn/indkomst bliver der justeret for: (1) antallet af børn, (2) arbejdstimer, (3) om man har fået et barn inden for seneste år, (4) alder, (5) erhvervs erfaring, (6) brutto ledighed, (7) civilstatus, (8) kommune, (9) ledelsesansvar, (10) branche, (11) uddannelsesbaggrund, (12) sektor; offentlig/privat

5.2 Studerende

Figur 15: Andelen af studerende med indkomst ved siden af studiet – fordelt på uddannelsestype

Note: N = (Mænd =30487 / Kvinder=37096)

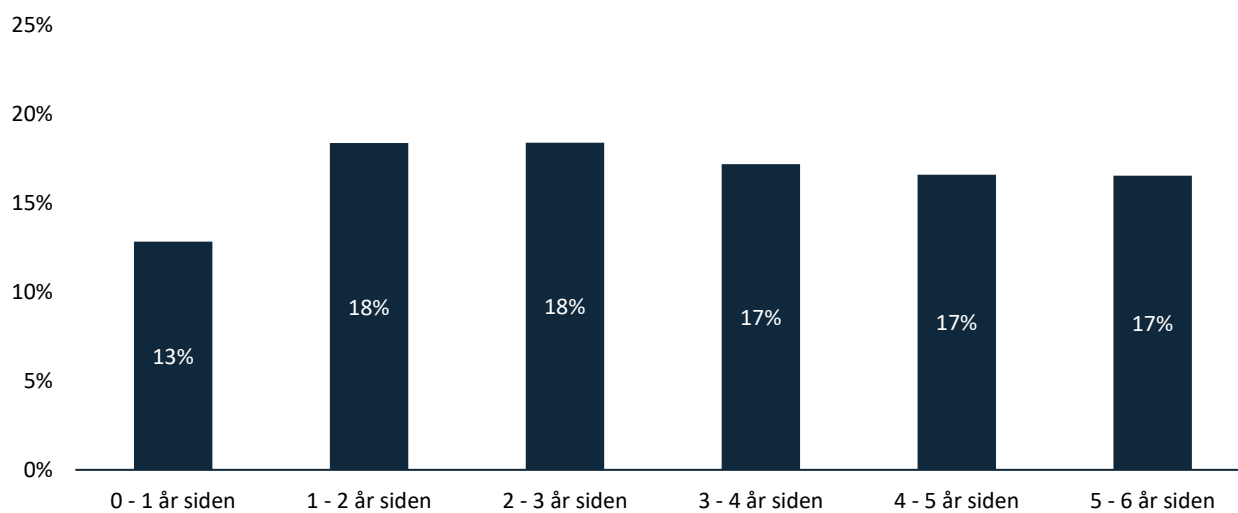
Figur 16: Gennemsnitlige årlige antal løntimer for studerende – fordelt på køn

Note: N = 67.583 (Mænd =30487 / Kvinder=37096)

5.3 Nyuddannede

Figur 17: Andelen af nyuddannede der færdiggjorde deres uddannelse fordelt på tidsintervaller

Note: N = 150.211